

Nr 2 A.

Ankom till riksdagens kansli den 3 februari 1922 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under tiden 1 januari—30 juni 1923 i avseende å andra huvudtiteln, innefattande anslagen till justitiedepartementet, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 1) att upptaga det ordinarie anslaget till lönefyllnad åt statsministern, nu 6,000 kronor, med halva beloppet eller 3,000 kronor.

Stats-
ministern.
[1.]*

Utskottet hemställer,

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till lönefyllnad åt statsministern, nu 6,000 kronor, med halva beloppet eller 3,000 kronor.

2:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 2) får utskottet hemställa,

Statsråden
utan departe-
ment.
[2.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till tre statsråd utan departement, nu 24,000 kronor till dem var eller tillhoppa 72,000 kronor, med halva beloppet 12,000 kronor till envar eller tillhoppa 36,000 kronor.

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Departements-
chefen.
[3.]

3:o På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 3),
hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget
till *departementschefen*, nu 24,000 kronor, med halva
beloppet eller 12,000 kronor.

Departemen-
tets avdelning
av Kungl.
Maj:ts kansli.
[4.]

4:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att upptaga
det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl.
Maj:ts kansli, nu 161,000 kronor, med halva beloppet eller 80,500 kronor.
Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 2 och 3 i statsrådsprotokollet
över justitiedepartementsärenden den 7 januari 1922.

I samband med behandlingen av förevarande anslag har departe-
mentschefen berört frågan om avlöningsförmånerna för ledamoten å departe-
mentets lagavdelning samt, efter samråd med cheferna för social- och
finansdepartementen, jämväl för byråcheferna för lagärenden i sistnämnda
båda departement, vilka byråchefer intaga en med omförmälde ledamot
likartad ställning.

Sistlidet års riksdag bestämde, att till envar av ifrågavarande tjänste-
män skulle i enlighet med av Kungl. Maj:t framställt förslag utgå ett årligt
arvode å 12,000 kronor, därvid riksdagen emellertid uttalade, att den
ansåge skäl kunna anföras för en höjning av arvodena utöver nämnda
belopp. Häremot kunde dock, erinrade riksdagen å andra sidan, andragas
omständigheter till förmån såväl för ett av 1902 års löneroglerings-
kommitté framställt förslag, avseende arvodets bestämmande till lägre
belopp, än som av Kungl. Maj:t ifrågasatts, som för Kungl. Maj:ts
förslag. Med hänsyn till de skiftande meningar, som sålunda kunde göras
gällande i frågan, ansåge riksdagen densamma vara förtjänt av närmare
prövning.

Med hänsyn till att det arbete, som åligger omförmälda tre be-
fattningshavare, enligt departementschefens mening icke kan anses mindre
krävande eller maktpåliggande än expeditionschefernas uppgifter samt
på grund av önskvärdheten, av att få å ifrågavarande poster längre tid
behålla dugande personer, har dem tillkommande arvode synts departe-
mentschefen icke böra sättas lägre än vad som anses böra utgå till
expeditionschef. På grund av frågans vikt hade det för den skull enligt
departementschefens åsikt varit önskligt, att densamma nu kunnat under-
ställas förnyat bedömande av riksdagen. Med hänsyn till det statsfinan-

siella läget har någon framställning i ämnet emellertid icke ansetts böra göras.

Utan att ingå i prövning av frågan om förbättring av avlöningsförmånerna för nu nämnda befattningshavare har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda förslag och får alltså hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli*, nu 161,000 kronor, med halva beloppet eller 80,500 kronor.

5:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 5) hemställer utskottet,

*Departements-
chefens tryck-
frihetsombud.*

[5.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifter allmängörande*, nu 14,000 kronor, med halva beloppet eller 7,000 kronor.

6:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) får utskottet hemställa,

*Handsekre-
terare åt stats-
ministern.*

[6.]

att riksdagen må till en *handsekreterare åt statsministern* på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Lagberedningen m. m.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att för fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 35,000 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 4 och 5 i statsrådsprotokollet.

*Lagbered-
ningen.*

[7.]

Till lagberedningen har å extra stat för varje år från och med år 1903 till och med år 1919 beviljats ett anslag å 50,000 kronor. För vart och ett av åren 1920 och 1921 har anslaget uppgått till 60,000 kronor. För år 1922 höjdes detsamma till 75,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, förefanns å de för lagberedningens verksamhet anvisade anslag vid utgången av år 1921 en besparing, vilken huvudsakligen uppkommit därigenom, att beredningen under nämnda år icke haft att företaga några resor, samt att en av dess ledamöter på grund av annat offentligt uppdrag icke varit i tjänstgöring under större delen av året, varvid det för honom beräknade arvodet icke behövt utgå. Den sålunda uppkomna besparingen har Kungl. Maj:t ansett möjliggöra en nedsättning av anslaget till 70,000 kronor för helt år räknat, samt att anslaget för första hälften av år 1923 alltså kan upptagas till 35,000 kronor. Efter närmare tagen kännedom om ifrågavarande besparings storlek har utskottet emellertid funnit det av Kungl. Maj:t äskade anslaget kunna ytterligare begränsas, och får utskottet förorda en nedsättning av detsamma med 10,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Processkom-
missionen.
[8.]

8:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 8) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 5—6) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *fortsatt uppehållande av processkommissionens verksamhet* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Strafflags-
kommissionen.
[9.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till bestridande av kostnaderna för en strafflagskommission för verkställande av revision av strafflagens speciella del å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett reservationsanslag å 25,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 6—9 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 41)

av herr *E. Svensson* m. fl. och den andra (nr 78) inom andra kam-maren av herr *P. Persson* i Trången m. fl., vari hemstälts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet har funnit sig böra uttala sin anslutning till departementschefens åsikt om betydelsen av, att riksdagen — på sätt som förut skett, då det gällt allmänna reformer av civil- och processlagstiftningen — jämväl i avseende å den allmänna strafflagsreformen erhåller medinflytande å arbetets planläggning och utförande. Innan den nya strafflagskommissionen erhåller den förändrade ställning, som dess uppförande i riksstaten med särskilt anslag innebär, synes det emellertid utskottet ävenledes önskligt, att den så kallade 1916 års strafflagskommission beredes tid att avgiva sitt väntade betänkande och sålunda avsluta sitt arbete. Därmed torde också den fördelen kunna ernås, att den nya strafflagskommissionens arbetsprogram, behov av särskilt tillkallade sakkunniga m. m., kan på ett utförligare sätt än nu varit möjligt närmare preciseras. Av denna anledning har utskottet ansett sig böra avstyrka vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit och får alltså hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

a) att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte vinna riksdagens bifall; samt

b) att herr *E. Svenssons* m. fl. och herr *P. Perssons* i Trången m. fl. ovanberörda motioner må anses besvarade genom vad utskottet under mom. a) hemställt.

Justitiekanslersämbetet.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) *dels* att upptaga det ordinarie förslagsanslaget till justitiekanslersexpeditionen, nu 48,200 kronor, med halva beloppet eller 24,100 kronor, *dels ock* bestämma, att bland befattningshavare å ordinarie stat för justitiekanslersexpeditionen skall upptagas i stället för en expeditionssekreterare i 20:e av-löningsgraden, avdelning B, en byråchef i samma avlöningsgrad, samt att med anledning härav motsvarande förändring skall göras i den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, fogade tjänsteförteckning.

*Justitie-
kanslers-
expeditionen.*
[10.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 10—12 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *justitiekanslersexpeditionen*, nu 48,200 kronor, med halva beloppet eller 24,100 kronor,

b) bestämma, att bland befattningshavare å ordinarie stat för justitiekanslersexpeditionen skall upptagas i stället för en expeditionssekreterare i 20:e avlöningsgraden, avdelning B, en byråchef i samma avlöningsgrad, samt att med anledning härav motsvarande förändring skall göras i den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, fogade tjänsteförteckning.

Rättsskipningen.

Högsta domstolen.
[11.]

11:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att upptaga det ordinarie förslagsanslaget till högsta domstolen, nu 441,500 kronor, med halva beloppet eller 220,750 kronor.

Utan att ingå i prövning av frågan om ändring av avlöningsförmånerna för högsta domstolens ledamöter får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *högsta domstolen*, nu 441,500 kronor, med halva beloppet eller 220,750 kronor.

Extra expeditionsvakt vid högsta domstolen.
[12.]

12:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till avlönande av en extra expeditionsvakt vid högsta domstolen å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,182 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 13 i statsrådsprotokollet.

Till förstärkning av antalet ordinarie expeditionsvakter vid högsta domstolen har riksdagen på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,364 kronor. Det av Kungl. Maj:t för första hälften av år 1923 för ändamålet ifråga äskade anslaget utgör sålunda hälften av det för innevarande år anvisade.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *avlönande av en extra expeditionsvakt vid högsta domstolen* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,182 kronor.

13:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 13) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 14) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Regeringsrätten.
[13.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *regeringsrätten*, nu 132,500 kronor, med halva beloppet eller 66,250 kronor.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *nedre justitierevisionen*, nu 441,000 kronor, med halva beloppet eller 220,500 kronor.

Nedre justitierevisionen.
[14.]

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 14—15 i statsrådsprotokollet.

Utan att ingå i prövning av frågan om förbättring av de avlöningsförmåner, som av sistlidet års riksdag bestämdes för revisionsekreterare, har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *nedre justitierevisionen*, nu 441,000 kronor, med halva beloppet eller 220,500 kronor.

15:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 15) hemställer utskottet,

Övergångsstat.
[15.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget för avlöning till de å *övergångsstat i nedre justitierevi-*

sionen ännu kvarstående tjänstemän, nu 7,400 kronor, med halva beloppet eller 3,700 kronor.

Ytterligare
arbetskrafter
i nedre justitierevisionen.

[16.]

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att för tillfällig ökning av nedre justitierevisionens arbetskrafter med fyra tillförordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, två amanuenser och två tillförordnade skrivbiträden å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 32,080 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 15—17 i statsrådsprotokollet.

Efter framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen å extra stat för ett vart av åren 1916—1922 beviljat medel för tillfällig ökning av nedre justitierevisionens arbetskrafter med fyra tillförordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, två amanuenser och två tillförordnade skrivbiträden. Anslaget har för år 1922 upptagits till 64,160 kronor. Det av Kungl. Maj:t för ändamålet ifråga för första hälften av år 1923 äskade anslagsbeloppet utgör alltså hälften av det för innevarande år anvisade.

Då Kungl. Maj:ts föreliggande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må för *tillfällig ökning av nedre justitierevisionens arbetskrafter* med fyra tillförordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, två amanuenser och två tillförordnade skrivbiträden å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 32,080 kronor.

Extra expeditionsvakt
i nedre revisionen.

[17.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att till avlönande av en extra expeditionsvakt i nedre justitierevisionen å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,182 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 18 i statsrådsprotokollet.

Till avlönande av en extra expeditionsvakt i nedre justitierevisionen har för vart och ett av åren 1913—1922 av riksdagen anvisats medel,

för sistnämnda år med ett belopp av 2,364 kronor. Det av Kungl. Maj:t för första halvåret 1923 för ändamålet äskade anslaget utgör sålunda hälften av det för år 1922 beviljade.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *avlönande av en extra expeditionsvakt i nedre justitierevisionen* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,182 kronor.

18:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda *Svea hovrätt.* framställning (punkt 18) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 18 och 19) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa, [18.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *Svea hovrätt*, nu 836,500 kronor, med halva beloppet eller 418,250 kronor.

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att upptaga det ordinarie anslaget till justitiestat under *Svea hovrätt*, nu 389,887 kronor, med ett belopp av 194,944 kronor. *Justitiestat under Svea hovrätt.* [19.]

I fråga om utredningen i ämnet hänvisas till sid. 19 i åberopade statsrådsprotokollet.

Anslaget till justitiestaten under *Svea hovrätt* är för år 1922, såsom ovan nämnts, upptaget till 389,887 kronor. För första halvåret 1923 har anslaget ansetts böra bestämmas till hälften av detta belopp eller med något jämkad siffra till 194,944 kronor.

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till *justitiestat under Svea hovrätt*, nu 389,887 kronor, med ett belopp av 194,944 kronor.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att för *Extra division vid Svea hovrätt.* beredande under tiden den 1 januari—30 juni 1923 av tillfällig ökning *Bihang till riksdagens protokoll 1922. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.)* 2 [20.]

av Svea hovrätts arbetskrafter med en extra division för behandling av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål å extra stat för nämnda tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 24,750 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 20—22 i statsrådsprotokollet.

För tillfällig förstärkning av Svea hovrätts arbetskrafter med en extra division för behandling av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 55,548 kronor.

Kostnaderna för divisionens verksamhet under sagda år voro i 1921 års statsverksproposition beräknade på följande sätt:

5 adjungerade ledamöter å högst 9,540 kronor till var	
och en	kronor 47,700
ordförandearvode	» 500
en tillförordnad notarie	» 6,048
ökad vaktmästarhjälp	» 1,300

Summa kronor 55,548.

De för år 1923 för divisionens verksamhet beräknade kostnaderna överensstämma med de för innevarande år gjorda beräkningarna med undantag därav, att ersättning till en särskild tillförordnad notarie ansetts kunna inbesparas. Det för ändamålet under år 1923 erforderliga anslaget har sålunda ansetts kunna nedsättas till 49,500 kronor och har av detta belopp hälften äskats för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts framställning, får sålunda hemställa,

att riksdagen må för beredande under tiden den 1 januari—30 juni 1923 av *tillfällig ökning av Svea hovrätts arbetskrafter med en extra division* för behandling av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål å extra stat för nämnda tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 24,750 kronor.

Extra ledamot i Svea hovrätt.
[21.]

21o:) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att till avlöning av en extra ledamot i Svea hovrätt å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,770 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 22 och 23 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 9,540 kronor och utgör alltså det för första halvåret 1923 äskade anslaget hälften av detta belopp.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må till *avlönande av en extra ledamot i Svea hovrätt* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,770 kronor.

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att till avlönande av en extra notarie å krigshovrättsavdelningen i Svea hovrätt å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,024 kronor. *Extra notarie å krigshovrättsavdelningen i Svea hovrätt.*

[22.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 23 och 24 i statsrådsprotokollet.

Det för ifrågavarande ändamål äskade anslaget utgör hälften av ett för samma ändamål för innevarande år beviljat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *avlönande av en extra notarie å krigshovrättsavdelningen i Svea hovrätt* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,024 kronor.

23:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 23) och under erinran om att till avlönande av en extra expeditionsvakt i Svea hovrätt å extra stat för år 1922 beviljats ett anslag å 2,364 kronor, får utskottet hemställa, *Extra expeditionsvakt i Svea hovrätt.*

[23.]

att riksdagen må

a) till *avlönande av en extra expeditionsvakt i Svea hovrätt* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,182 kronor,

b) föreskriva att, därest den extra expeditionsvakten indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, han skall med avseende å dessa förmåner vara underkastad motsvarande bestämmelser rörande skyldighet att därför utgiva ersättning, som finnas intagna i 22 och 23 §§ i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

Göta hovrätt. 24:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning
[24.] (punkt 24) får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *Göta hovrätt*, nu 411,200 kronor, med halva beloppet eller 205,600 kronor.

Justitiestat under Göta hovrätt. 25:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 25)
[25.] hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till *justitiestat under Göta hovrätt*, nu 284,513 kronor, med ett belopp av 142,257 kronor.

Extra division vid Göta hovrätt. 26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att för beredande av tillfällig ökning av Göta hovrätts arbetskrafter med en extra division under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 juni 1923 på extra stat för samma tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 23,850 kronor.
[26.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 26—29 i åberopade statsrådsprotokollet.

Göta hovrätt består av fyra ordinarie divisioner. På grund av den balans å oavgjorda mål, som under de senaste åren uppstått, har emellertid alltsedan början av höstsessionen 1918 vid hovrätten arbetat även en extra division. Kostnaderna för divisionens verksamhet bestredos intill den 10 april 1919 provisoriskt från besparingarna under andra huvudtiteln. Därefter har efter framställningar från Kungl. Maj:t anslag för divisionen beviljats dels av 1919 års lagtima riksdag för tiden den 10 april 1919—den 9 september 1920, därav å 1919 års

tilläggsstat för den del av denna tidsperiod, som föll under år 1919 och å 1920 års riksstat för den återstående tiden, dels av 1920 års riksdag för tiden den 10 september 1920—den 9 september 1921 dels ock av 1921 års riksdag för tiden den 10 september 1921—den 9 september 1922; och har av sistnämnda båda riksdagar anslaget på motsvarande sätt fördelats å tilläggsstat och riksstat.

Enligt de i 1921 års statsverksproposition gjorda beräkningarna ställde sig kostnaderna för den extra divisionens verksamhet för åren 1921 och 1922 sålunda:

	1921	1922
5 adjungerade ledamöter å högst 7,000 kr.	35,000	å högst 8,580 kr. 42,900
ordförandearvode	» 500	» 500
2 förordnade fiskaler	» 8,700	» 11,160
1 förordnad notarie	» 3,600	» 5,256
1 extra skrivbiträde	» 1,350	» 1,800
gratifikationer åt extra tjänstemän ...	» 3,375	» 4,500
	Summa kr. 52,525	kr. 66,116.

Av nämnda för år 1921 uppförda belopp erfordrades 16,200 kronor för tiden från och med den 10 september 1921 till samma års slut, vilket belopp Kungl. Maj:t äskade å tilläggsstat för år 1921. Av den för år 1922 angivna summan beräknades 45,730 kronor belöpa sig å tiden från 1922 års början till och med den 9 september samma år, och föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att anvisa sagda belopp å 1922 års stat. Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslog vann riksdagens bifall.

Med hänsyn till att den extra divisionen numera icke handlägger brottmål samt att biträde av en särskilt för ändamålet förordnad notarie icke vidare kommer att bliva erforderligt, hava kostnaderna för divisionens verksamhet från och med den 10 september 1922 upptagits, för helt år räknat, på följande sätt:

5 adjungerade ledamöter å högst 8,580 kronor	kronor 42,900
ordförandearvode	» 500
1 extra skrivbiträde	» 1,800
gratifikationer åt extra tjänstemän	» 2,500

Summa kronor 47,700.

Enligt denna beräkning skulle kostnaderna bliva för tiden från och med den 10 september 1922 till samma års utgång 14,700 kronor samt för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 23,850 kronor. Det förstnämnda av dessa belopp har av Kungl. Maj:t äskats å 1922 års tilläggsstat.

Utskottet, som funnit sig böra biträda vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit och som i annat sammanhang återkommer till det å 1922 års tilläggsstat äskade anslaget, får alltså nu hemställa,

att riksdagen må för beredande av *tillfällig ökning av Göta hovrätts arbetskraft med en extra division* under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 juni 1923 på extra stat för samma tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 23,850 kronor.

Personligt avlöningstillägg åt kontorsbiträdet i Göta hovrätt J. M. Håkansson.

[27.]

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att till personligt avlöningstillägg åt kontorsbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 200 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 30 i statsrådsprotokollet.

För vart och ett av åren 1918—1922 har å extra stat anvisats ett belopp av 400 kronor såsom personligt avlöningstillägg åt manliga kontorsbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson. Lönetillägget avser att utgöra särskild ersättning med hänsyn till den mera kvalificerade arten av det arbete, som utföres av Håkansson i jämförelse med andra kontorsbiträden i hovrätten. Såsom departementschefen erinrat, har lönetillägget ansetts böra utgå, oavsett den reglering av avlöningsförmånerna för befattningshavare i förevarande ställning i hovrätterna, som genomförts först genom 1919 års lönereglering för vissa biträden vid en del ämbetsverk och myndigheter och därefter genom den av 1921 års riksdag antagna nya löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *personligt avlöningstillägg åt kontorsbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 200 kronor.

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

[28.]

28) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 28) får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *hovrätten över Skåne och Blekinge*, nu 216,000 kronor, med halva beloppet eller 108,000 kronor.

29:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 29) får utskottet hemställa,

Justitiestat under hovrätten över Skåne och Blekinge.

[29.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till *justitiestat under hovrätten över Skåne och Blekinge*, nu 108,913 kronor med ett belopp av 54,457 kronor.

30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för bestridande av kostnaderna för ökning under tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 av arbetskrafterna i hovrätten över Skåne och Blekinge med en extra division för handläggning av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål på extra stat för samma tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 25,110 kronor.

Extra division vid hovrätten över Skåne och Blekinge.

[30.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 31—35 i statsrådsprotokollet.

För avarbetande av den under senare år i hovrätten över Skåne och Blekinge uppkomna avsevärda balans å oavgjorda mål har hovrätten, som består av två ordinarie divisioner, fått sina arbetskrafter förstärkta dels under tiden från och med den 1 mars 1918 till samma års slut med en extra ledamot å vardera divisionen, dels ock från och med den 1 januari 1919 med en extra division.

Medel till den extra divisionen hava beviljats på tilläggsstat, så att anslag för år 1919 medgavs av 1919 års lagtima riksdag samt för åren 1920 och 1921 av resp. 1920 och 1921 års riksdagar. Innan framställning om anslag begärdes, hade i alla dessa fall Kungl. Maj:t redan på förhand medgivit arbetets upptagande på en extra division tillvidare under de särskilda åren. Att denna ordning valts, har varit beroende därav, att utsikt syntes förefinnas, att balansen skulle inom kort tid kunna nedbringas till ungefärligen normalt omfång, och att förden skull bestämmelser rörande divisionens fortsatta verksamhet icke borde meddelas långt i förväg.

Då emellertid balansen å vädjade mål allt fortfarande är avsevärt stor och antalet inkommande dylika mål alltjämt stegras, har Kungl.

Maj:t numera ansett dessa omständigheter med nödvändighet påkalla stödet av en extra division ännu under antagligen flera år, såvida icke nämnda måls avgörande skulle i alltför hög grad fördröjas; och har Kungl. Maj:t på grund härav — med tillkännagivande att Kungl. Maj:t efter därom gjord framställning medgivit, att den extra divisionen finge fortfarande tjänstgöra under tiden 1 januari—30 juni 1922 samt att till avlöning åt personalen för samma tid avsetts att tagas i anspråk besparingarna under riksstatens andra huvudtitel — funnit sig böra redan nu äska medel av riksdagen för divisionens fortsatta verksamhet under senare hälften av år 1922 och första halvåret 1923.

De kostnader, som för helt år räknat skulle föranledas av den extra divisionen, framgå av följande uppställning:

5 adjungerade ledamöter à högst 9,060	kronor 45,300
ordförandearvode.....	» 500
1 extra skrivbiträde.....	» 1,920
till gratifikationer o. d.....	» 2.500
	<hr/>
	Summa kronor 50,220.

Enligt denna beräkning belöpa sig kostnaderna för ett halft år till 25,110 kronor. Ett belopp av enahanda storlek har sålunda av Kungl. Maj:t äskats å tilläggsstat för år 1922.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet funnit sig böra biträda och får utskottet, som i annat sammanhang återkommer till det av Kungl. Maj:t å 1922 års tilläggsstat äskade anslaget, sålunda nu hemställa,

att riksdagen må för bestridande av *kostnaderna för ökning under tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 av arbetskrafterna i hovrätten över Skåne och Blekinge med en extra division* för handläggning av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål på extra stat för samma tid bevilja ett förslagsanslag, högst, 25,110 kronor.

Civil personal
vid regements-
och stations-
krigsrätterna.

31:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att till avlöning av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

[31.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid 35—39 i statsrådsprotokollet.

Till avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett anslag å 150,000 kronor.

I de avlöningsstater, som Kungl. Maj:t för åren 1921 och 1922 fastställt för krigsdomare, auditörer och krigsfiskaler, hava avlöningarna och auditörernas ersättning för expenskostnader uppförts med ett belopp av 146,400 kronor.

Utskottet har icke funnit tillräcklig anledning tillstyrka, att anslaget för första halvåret 1923 upptages till högre belopp än hälften av sagda staters slutsumma, och hemställer alltså,

att riksdagen må till avlönande av *civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna* på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 73,200 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

32:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 32) får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie anslaget till *å äldre stat kvarstående auditör*, nu 4,000 kronor, med halva beloppet eller 2,000 kronor.

*Avlöning till
å äldre stat
kvarstående
auditör.*

[32.]

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att upptaga det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till arvoden åt civil personal vid särskilda krigsrätter, nu 15,000 kronor, med ett belopp av 12,500 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 40—41 i statsrådsprotokollet.

*Arvoden åt
civil personal
vid särskilda
krigsrätter
m. m.*

[33.]

Ifrågavarande anslag till arvoden åt civil personal vid särskilda krigsrätter har för åren 1916—1918 utgått med 3,000 kronor. Därefter har anslagets belopp utgjort 15,000 kronor. Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, hava emellertid dessa anslag varje år betydligt överskridits. Utgifterna hava sålunda utgjort under åren 1918—1920 respektive 39,954, 30,909 och 24,022 kronor. Under år 1921 hava ut-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.) 3

betalningarna intill den 1 december samma år uppgått till omkring 24,200 kronor.

För att bringa anslaget i närmare överensstämmelse med utgifterna har Kungl. Maj:t ansett en förhöjning av anslaget böra ske, vilken förhöjning för helt år räknat upptagits till 10,000 kronor.

Utskottet, som finner sig icke böra motsätta sig Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till arvoden åt civil personal vid särskilda krigsrätter, nu 15,000 kronor, med ett belopp av 12,500 kronor.

*Bidrag till
domsagornas
förvaltning.*
[34.]

34:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i en av Kungl. Maj:t den 22 juni 1920 utfärdad stadga i ämnet, nr 343, å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag å 220,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 41—42 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett anslag å 440,000 kronor. Det av Kungl. Maj:t för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 för ändamålet nu äskade anslaget utgör sålunda hälften av det för innevarande år beviljade.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning*, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i en av Kungl. Maj:t den 22 juni 1920 utfärdad stadga i ämnet, nr 343, å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag å 220,000 kronor.

35:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att till partiell löneförbättring för häradshövdingarna m. m. i enlighet med av departementschefen angivna grunder på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 145,000 kronor.

Partiell löne-
förbättring för
häradshövdingarna
m. m.
[35.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 42—46 i statsrådsprotokollet, varav inhämtas följande.

Med anledning av en den 5 mars 1920 dagtecknad proposition, nr 334, anvisade 1920 års riksdag till partiell löneförbättring för häradshövdingarna m. m. dels på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 336,100 kronor och dels å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 350,000 kronor. Sedermera har 1921 års riksdag för oförmälda ändamål på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 350,000 kronor.

Beträffande grunderna för den sålunda medgivna löneförbättringen har från förarbetena till densamma i propositionen lämnats följande upplysningar. Innan prisnivån hunnit bliva mera stabiliserad, ansågs det lika litet beträffande häradshövdingarna som beträffande övriga tjänstemän böra ifrågakomma att, med avskaffande av dyrtidstilläggen, genomföra någon definitiv löne reglering. Vid avlöningsbeloppens bestämmande togs hänsyn till den prisnivå, som var gällande under tiden närmast före världskrigets utbrott; och förutsattes, att även efter den föreslagna löneförbättringens genomförande dyrtidstillägg skulle komma att beredas häradshövdingarna, varemot den tillfälliga löneförbättringen ej vidare skulle utgå. Höjningen av häradshövdingarnas avlöningsförmåner skulle ske genom fyllnad av statsmedel i den till häradshövdingen utgående avlöning. För bestämmande av lönefyllnadens belopp tillämpades en fallande skala, grundad å storleken av häradshövdingens nettoinkomster från domsagan samt med iakttagande att såsom blivande minimiinkomst för en häradshövding, bortsett från dyrtidstillägg och stämpelprovision, antagits ett belopp av 11,000 kronor utom för häradshövdingarna i Västerbottens och Norrbottens län samt Härjedalens domsaga, för vilka minimiinkomsten satts till 11,500 kronor. Uti domsaga, där den behållna inkomsten beräknats uppgå till eller överstiga 15,000 kronor, skulle icke ifrågakomma lönefyllnad. Särskilda lönefyllnadsbelopp beräknades för varje domsaga. Utöver lönefyllnaden skulle till häradshövdingarna i vissa domsagor utgå resekostnadsbidrag av statsmedel enligt stadgade grunder. De till de särskilda häradshövdingarna såsom lönefyllnad och resekostnadsbidrag utgående beloppen skulle fastställas periodvis med

ledning av statistiska uppgifter, som häradshövdingarna skulle hava att avgiva rörande beloppen av sportelinkomster och förvaltningsutgifter i domsagorna. Den första period, för vilken lönefylluadernas och resekostnadsbidragens belopp fastställts, omfattar åren 1920—1922. I propositionen till 1920 års riksdag förutsattes, att beloppen sedermera skulle fastställas vart femte år. I samma proposition framhölls uttryckligen, att den föreslagna löneförbättringen vore att anse såsom ett första försök och såsom sådant givetvis måste vara präglad av en viss osäkerhet.

Samtidigt med antagandet av nyss nämnda proposition anhöll 1920 års riksdag, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande frågan, huruvida sportelsystemet såsom avlöningsform för domare lämpligen borde avskaffas eller under nuvarande förhållanden bibehållas, samt för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, som av utredningen föranleddes. En förberedande utredning i det av riksdagen begärda hänseendet har numera verkställts av inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga, vilka därvid föreslagit en genomgripande förändring i gällande bestämmelser rörande häradshövdingarnas avlöningsförhållanden, gående ut på det nuvarande sportelsystemets avskaffande i väsentliga delar samt statens övertagande av kostnaderna för domsagornas förvaltning. Över det av de sakkunniga avgivna betänkandet hava yttranden inhämtats från statskontoret, processkommissionen, hovrätterna samt häradshövdingarna. Med anledning av åtskilliga därvid mot förslaget framställda erinringar har departementschefen emellertid funnit en ytterligare utredning i vissa delar erforderlig, och har frågan därför ansetts icke nu kunna föreläggas riksdagen.

På grund härav och då enligt departementschefens åsikt det icke kunde ifrågakomma att utan vidare återgå till den för häradshövdingarna förut gällande, år 1874 beslutade löneregleringen, har departementschefen ansett, att, intill dess andra bestämmelser i ämnet kunna varda meddelade, det vid 1920 års riksdag antagna systemet med partiell löneförbättring borde fortfarande tillämpas. Med anledning härav och då, såsom förut nämnts, beloppen av den partiella löneförbättringen ansetts böra periodvis omregleras, har departementschefen låtit verkställa beräkningar rörande de belopp, vartill nämnda löneförbättring borde bestämmas med hänsyn tagen till storleken av sportelinkomster och förvaltningsutgifter i de särskilda domsagorna under åren 1919 och 1920. Beloppen av sportelinkomsterna för år 1919 hava därvid underkastats någon jämkning med anledning av en under nämnda år vidtagen höjning av utgående lösen för utdrag av fastighetsbok. Beträffande ett fåtal domsagor, från vilka fullständiga uppgifter icke varit för handen, har löneförbätt-

ringen måst beräknas efter skälig prövning med ledning av de upplysningar, som funnits tillgängliga. I vissa fall har därvid löneförbättringen upptagits till samma belopp, som varit bestämt för åren 1920—1922. Omförmälda beräkningar hava givit vid handen, att den partiella löneförbättringen i samtliga domsagor, där sådan ifrågakommer, skulle, därest allenast statistiken för åren 1919 och 1920 lägges till grund, utgå med ett sammanlagt belopp av 224,100 kronor, därav 210,300 kronor såsom lönefyllnad och 13,800 kronor såsom resekostnadsbidrag.

Totalbeloppet av en löneförbättring, som grundas å statistiken för åren 1919 och 1920, är sålunda väsentligt lägre än det belopp, som för ifrågavarande ändamål bestämts att utgå under åren 1920—1922. Såsom exempel har departementschefen nämnt, att i vissa domsagor minskningen i löneförbättringen uppgår till belopp åtskilligt överstigande 3,000 kronor. För ett fåtal domsagor skulle emellertid enligt sagda statistik utgå löneförbättring med högre belopp än det för åren 1920—1922 fastställda. Den stora minskningen i löneförbättringens totalbelopp är tydligen beroende på att i ett stort antal domsagor nettobehållningen under åren 1919 och 1920 avsevärt överstigit de belopp, som lagts till grund för den nu utgående löneförbättringen. Rörande de i och för nuvarande löneförbättring verkställda beräkningarna av nettobehållningen i de särskilda domsagorna har departementschefen erinrat, att dessa beräkningar, vad sportelinkomsterna beträffar, ägt rum huvudsakligen i anslutning till föreliggande statistik angående berörda inkomsters belopp under åren 1915—1918, under det vid beräkningen av förvaltningsutgifterna väl kunnat hämtas någon ledning från statistiken för nämnda fyra år, men tillika måst lämnas ett större utrymme åt mer eller mindre subjektiva antaganden.

Att nettobehållningen i domsagorna under åren 1919 och 1920 företer ganska stora avvikelser i jämförelse med de i 1920 års proposition verkställda beräkningarna, har departementschefen ansett icke vara ägnat att väcka större förvåning i betraktande av det sätt, på vilket nämnda beräkningar delvis måst verkställas, samt övriga inverkan omständigheter. Enligt departementschefens mening kan det emellertid ifrågasättas, om statistiken för åren 1919 och 1920 bör med avseende på framtida förhållanden tillmätas avgörande vitsord framför de till grund för 1920 års proposition liggande beräkningarna. Först och främst hänföra sig dessa till en statistik omfattande fyra år, under det nu föreliggande statistik avser allenast två år. Härjämte har det syntts departementschefen med skäl kunna förmodas, att den stegring av sportelinkomsternas belopp, som i stor utsträckning kommit till synes i upp-

gifterna för åren 1919 och 1920, varit av mera tillfällig natur. Med hänsyn till att den inträdda depressionen, enligt departementschefens åsikt, säkerligen komme att medföra en nedgång i sportelinkomsternas belopp, har det därför synts departementschefen icke vara riktigt att nu reducera löneförbättringen i fullt så hög grad, som skulle bliva följden, om man vid densamma bestämmande uteslutande lade till grund de statistiska uppgifterna för åren 1919 och 1920. Detta skulle nämligen, enligt departementschefens förmenande, med stor sannolikhet leda till, att ett avsevärt antal häradshövdingar icke komme i åtnjutande av de inkomster, som statsmakterna avsett att tillförsäkra dem genom den partiella löneförbättringen. Ett riktigare resultat har departementschefen ansett kunna nås, om man beträffande de domsagor, där nettobehållningen under åren 1919 och 1920 visat sig hava överstigit vad som antagits i den till 1920 års riksdag avlätna propositionen, låte lönefyllnaden minskas med allenast hälften av det belopp, vartill minskningen skulle uppgå, om uteslutande statistiken för åren 1919 och 1920 lades till grund. Om lönefyllnaden sålunda beträffande en del domsagor bestämdes till något högre belopp än som betingades av statistiken för åren 1919 och 1920, följde därav enligt de för ifrågasatta löneförbättring antagna grunder, att i vissa fall sänkning skedde i de utgående resekostnadsbidragen. På sätt förut skett borde såväl lönefyllnader som resekostnadsbidrag alltid fastställas att utgå med jämnt 100-tal kronor. Vid ett genomförande av det av departementschefen nu framställda förslaget beträffande beräkningen av löneförbättringens belopp skulle löneförbättringen för samtliga domsagor, där sådan borde äga rum, komma att uppgå till ett årligt belopp av tillhoppa 289,700 kronor, därav 281,600 kronor såsom lönefyllnad och 8,100 kronor såsom resekostnadsbidrag.

Den sålunda ifrågasatta löneförbättringen har, med hänsyn till den pågående utredningen rörande sportelsystemets avskaffande och den därmed sammanhängande frågan om en mera genomgripande reglering av häradshövdingarnas löneförmåner, ansetts böra fastställas att gälla allenast för nu förevarande anslagsperiod avseende tiden den 1 januari—den 30 juni 1923. För denna tid har sålunda för ifrågasatta ändamål, efter någon jämkning, upptagits ett belopp av 145,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom av departementschefens redogörelse framgår, har Kungl. Maj:t ansett sig böra föreslå, att, därest statistiken för åren 1919 och 1920 lägges till grund för den nu ifrågasatta löneförbättringen, viss jämkning till befattningshavarnas förmån måtte företages i beräkningen därav.

Utskottet, som i likhet med Kungl. Maj:t håller före, att fortsatt provisorisk löneförbättring, i huvudsaklig överensstämmelse med de år 1920 fastställda grunderna, bör för häradshövdingarna nu vidtagas, har dock icke känt sig övertygat om behovet av en dylik jämkning. Den omständigheten, att sportelinkomsterna under åren 1919 och 1920 uppgått till högre belopp än man vid tiden för dessa grunders utarbetande antog, synes icke i och för sig kunna motivera den föreslagna avvikelsen. Då härtill kommer, att nu är fråga endast om att fastställa grunder för första halvåret 1923, synes man, utan att behöva befara någon svårighet, kunna avvakta de statistiska resultaten jämväl för år 1921. Skulle i sistnämnda års statistik en avsevärd förskjutning i den riktning, departementschefen befarat, kunna konstateras, erbjuder sig givetvis vid 1923 års riksdag tillfälle att för den fortsatta löne-regleringen vidtaga de rättelser, vartill förhållandena kunna föranleda.

Därest statistiken för åren 1919 och 1920 utan den ifrågasatta jämkningen lägges till grund för medelsbehovet, skulle enligt beräkningarna i statsrådsprotokollet för tiden 1 januari—30 juni 1923 erfordras ett anslag å sammanlagt 112,050 kronor. Med anledning av departementschefens hänvisning till önskvärheten av möjlighet till andra mindre jämkningar finner sig utskottet emellertid böra föreslå, att anslagsbeloppet avrundas till 115,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *partiell löneförbättring för häradshövdingarna m. m.* i enlighet med av utskottet angivna grunder på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 115,000 kronor.

36:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) *dels* att till bestridande av årsarvoden åt vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättssekreterare så ock av gottgörelse åt vid vattendomstolarna anställda amanuenser samt av vikariatsersättning under semester för vattenrättsdomare och vattenrättssekreterare å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor, *dels ock* att medgiva, att den ersättning av statsmedel, som av Kungl. Maj:t med stöd av 30 § i stadgan den 6 december 1918 angående tjänstgöringen vid vattendomstolarna tillerkännes sådan vikarie för vattenrättsdomare eller vattenrättsingenjör, som förordnats på grund av be-

Vattendom-
stolarna.
[36.]

stämmelserna i 26 § i samma stadga, må från och med år 1922 utgå av förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 46—48 i statsrådsprotokollet.

Den av 1918 års lagtima riksdag antagna vattenlagen trädde i kraft med 1919 års ingång.

Till bestridande av kostnaderna för uppehållande under åren 1919 och 1920 av verksamheten vid de genom denna lag upprättade vattendomstolarna har riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning på extra stat för vart och ett av sagda år beviljat ett förslagsanslag, högst, 160,000 kronor. Likaledes efter förslag av Kungl. Maj:t blev sedermera anslaget av 1920 års riksdag för år 1921 förhöjt till 180,000 kronor, med vilket belopp det upptagits även för år 1922.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning i vad densamma avser anvisande av ett förslagsanslag å högst 90,000 kronor till bestridande av kostnaderna för uppehållande under tiden 1 januari—30 juni 1923 av vattendomstolarnas verksamhet har utskottet ansett sig böra biträda. Då utskottet ej heller i övrigt funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) till bestridande av *årsarvoden åt vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättssekreterare så ock av gottgörelse åt vid vattendomstolarna anställda amanuenser samt av vikariatsersättning under semester för vattenrättsdomare och vattenrättssekreterare* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 90,000 kronor,

b) medgiva, att den ersättning av statsmedel, som av Kungl. Maj:t med stöd av 30 § i stadgan den 6 december 1918 angående tjänstgöringen vid vattendomstolarna tillerkännes sådan vikarie för vattenrättsdomare eller vattenrättsingenjör, som förordnats på grund av bestämmelserna i 26 § i samma stadga, må från och med år 1922 utgå av förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter.

Ersättning
åt domare,
vittnen och
parter.

37:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) hemställer utskottet,

[37.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ersättning åt domare, vittnen och parter*, nu 375,000 kronor, med halva beloppet eller 187,500 kronor.

38:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att till bestridande av kostnader för övervakning av villkorligt dömda å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 7,500 kronor.

Övervakning
av villkorligt
dömda.

[38.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 49—50 i statsrådsprotokollet.

Till bestridande av kostnaderna för övervakning av villkorligt dömda hava beviljats å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 25,000 kronor och å extra stat för vardera av åren 1920 och 1921 ett förslagsanslag av 50,000 kronor. Även för år 1922 hade Kungl. Maj:t av riksdagen äskat ett belopp av 50,000 kronor, men blev anslaget, särskilt med hänsyn till den ringa utsträckning, i vilken det dittills tagits i anspråk, av riksdagen nedsatt att för nämnda år utgå med 25,000 kronor.

Av de för ändamålet anvisade anslagen har disponerats under år 1919 omkring 1,150 kronor, under år 1920 omkring 3,200 kronor och under år 1921 för tiden intill den 1 december omkring 4,500 kronor.

Med hänsyn till de utbetalningar, som hittills pläгат ske från anslaget, har det synts departementschefen, att anslaget borde kunna ytterligare något minskas. Enär emellertid fråga är om ett jämförelsevis nytt rättsinstitut, vilket undan för undan torde komma att utvecklas, har anslaget ansetts icke böra fastställas till lägre belopp än 15,000 kronor för helt år räknat.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får alltså hemställa,

att riksdagen må till bestridande av *kostnader för övervakning av villkorligt dömda* å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 7,500 kronor.

39:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag å 2,500 kronor att av Kungl. Maj:t i mån av behov och i huvudsaklig

Rätts hjälp
m. m. åt vissa
nyttjande-
rättshavare.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 6 saml. 2 häft. (Nr 2 A—2 B.)

4

[39.]

överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i en av Kungl. Maj:t den 26 mars 1920 utfärdad kungörelse i ämnet (nr 133), användas till bestridande av kostnader för de i lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen.

Av 1918 års riksdag antogs lag om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område. För bestridande av kostnaden för de i nämnda lag omförmälda lantmåteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen förenade utgifter ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen har av riksdagen anvisats å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag å 5,000 kronor samt å extra stat för vart och ett av åren 1919 och 1920 ett förslagsanslag å 10,000 kronor, allt att utbetalas i överensstämmelse med vissa av riksdagen godkända grunder.

Efter förslag av Kungl. Maj:t har sedermera av 1920 års riksdag antagits en ny lag om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område. Ehuru genom denna lag tillämpningsområdet för ifrågavarande bestämmelser utvidgats, har anslaget för bestridande av ifrågavarande statsbidrag, vilket anslag under tidigare år icke i större mån anlåtats, ansetts kunna bibehållas vid samma belopp som förut. I anslutning till nämnda nya lag har Kungl. Maj:t i kungörelse den 26 mars 1920, nr 133, meddelat bestämmelser angående grunderna för bidragens utbetalande.

Under år 1920 har av förevarande anslag utgivits omkring 500 kronor och under år 1921 för tiden intill den 1 december omkring 3,500 kronor.

På grund av den mindre utsträckning, i vilken anslaget anlåtats, har departementschefen ansett, att även om hänsyn toges därtill, att ifrågavarande rättsinstitut torde vara stätt i utveckling, en nedsättning av anslaget till 5,000 kronor för år bör kunna ske, eller sålunda för ett halvt år till 2,500 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å extra stat för tiden den 1 januari
—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag å 2,500
kronor att av Kungl. Maj:t i mån av behov och i

huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagen prövade grunder, användas till *bestridande av kostnader för de i lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderätts-havare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område omförmälda lantmäteriförrättningar samt övriga med områdes inlösen enligt nämnda lag förenade utgifter ävensom till beredande av erforderligt biträde åt nyttjanderättshavare i ärenden angående sådan inlösen.*

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att till bestridande av understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 12 april 1918 samt i ämnet den 12 september 1919 utfärdad kungörelse med därvid fogat normalreglemente för dylik anstalt, å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

Understöd till
offentliga
rättshjälps-
anstalter.

[40.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 51—61 i åberopade statsrådsprotokollet.

Sedan Kungl. Maj:t i en den 12 april 1918 avlåten proposition, nr 360, föreslagit 1918 års lagtima riksdag att till bestridande av understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter enligt vissa angivna grunder bevilja anslag för år 1919, men denna proposition blivit av riksdagen avslagen, avlät Kungl. Maj:t till 1919 års lagtima riksdag en ny proposition, nr 151, med hemställan, att riksdagen måtte till bestridande av understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter enligt de grunder, som funnes angivna i stadsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden nämnda den 12 april och därtill fogade förslag till kungörelse i ämnet och normalreglemente för dylik anstalt, bevilja å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 15,000 kronor. Denna hemställan bifölls av riksdagen; och utfärdades därefter den 12 september 1919 kungörelse i ämnet (nr 639), till vilken som bilaga fogats normalreglemente för offentliga, med statsmedel understödda rättshjälpsanstalter. Efter framställning från Kungl. Maj:t blev anslaget för år 1921 förhöjt till 25,000 kronor, till vilket belopp det faststälts jämväl för år 1922.

Med hänsyn till att ett flertal nya rättshjälpsanstalter under senare tiden tillkommit och då antalet inom kort väntas bliva ytterligare ökat, har departementschefen ansett en avsevärd höjning av det för ifrågasvarande ändamål utgående anslag med nödvändighet påkallad. Enligt

departementschefens mening kan anslaget sålunda icke beräknas lägre än till 50,000 kronor för år 1922 samt till 75,000 kronor för år 1923, varvid emellertid erinrats, att vissa rättshjälpsanstalternas kostnader, som anstalterna må erhålla till fullo ersatta, avsåge utbetalning till olika statens inrättningar, som behöva av anstalterna anlitas, såsom järnväg, post och telegraf, vadan utbetalningarna komme statsverket tillgodo.

Enär förut för år 1922 beviljats ett anslag å 25,000 kronor, har sålunda på tilläggsstat för samma år äskats ett anslag av enahanda belopp. Vad angår anslaget för år 1923 har detta, med hänsyn därtill, att ansökan om bidrag skall avgivas i början av året efter det, som med anslaget avses, och att hela anslaget bör vara tillgängligt för utbetalning i början av året, ansetts böra på riksstaten för första halvåret 1923 upptagas med hela beloppet.

I samband med Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 66) av herr *A. Elisson* m. fl. och den andra inom andra kammaren (nr 122) av herr *A. Lindgren* m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag, å extra stat för första halvåret 1923 till bestridande av understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter i huvudsaklig överensstämmelse med härför nu gällande grunder, dock på det sätt modifierade, som i motionerna angivits, bevilja ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet icke kunnat undgå att uppmärksamma, hurusom de anslagskrav, vilka från de nu upprättade rättshjälpsanstalterna redan framkommit eller ställts i utsikt, avsevärt överstiga dem, som vid planläggningen av ifrågasvarande verksamhet beräknades. Utom de vid upprättandet av anstalterna utgående engångskostnaderna — högst 3,000 kronor för anstalt — beräknades nämligen de årliga statsbidragen komma att belöpa sig till högst 5,250 kronor för anstalt. De framställningar om bidrag, som nu föreligga, gälla endast de fyra första anstalterna av beräknade trettio, men innebära likväl anspråk på över 80,000 kronor eller omkring 20,000 kronor för år och anstalt. Även med beaktande av att däri ingår huvudstadens rättshjälpsanstalt, som naturligen har större förutsättningar än övriga att snabbt växa ut, måste denna bristande överensstämmelse

mellan kostnadsberäkningar, som dock blivit uppgjorda under den svåraste dyrtiden, och den senare erfarenheten vara ägnad att, särskilt under nuvarande finansiella läge, väcka starka betänkligheter. Utskottet har därför, på samma gång utskottet ansett sig böra nu tillstyrka de av Kungl. Maj:t äskade, på hittills gällande bestämmelser grundade anslagsbeloppen, funnit sig böra påkalla en omprövning och eventuell revision av de bidragsstadganden, som i förevarande fall blivit utfärdade. Denna utredning torde kunna verkställas utan större kostnad inom justitiedepartementet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet, som i annat sammanhang återkommer till det å 1922 års tilläggsstat äskade anslaget, hemställa,

att riksdagen må,

a) med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å herrar A. Elissons m. fl. och A. Lindgrens m. fl. ovanberörda motioner i vad de skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag, till bestridande av *understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden den 12 april 1918 samt i ämnet den 12 september 1919 utfärdad kungörelse med därvid fogat normalreglemente för dylik anstalt, å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag av 75,000 kronor,

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte, så snart ske kan, verkställa undersökning, huruvida icke genom ändring av de i kungl. kungörelsen den 12 september 1919 angivna grunder för erhållande av statsunderstöd till offentliga rättshjälpsanstalter eller eljest begränsning av kostnaderna härför må kunna komma till stånd.

41:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) får utskottet hemställa, *Medikolegala besiktningar.*

[41.]

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *medikolegala besiktningar*, nu 16,200 kronor, med halva beloppet eller 8,100 kronor.

*Ersättning
för från-
gångna bötes-
andelar.*
[42.]

42:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 42) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar*, nu 26,900 kronor, med halva beloppet eller 13,450 kronor.

Fångvården.

*Anslag till
fångvården.*
[43.]

43:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att upptaga det ordinarie förslagsanslaget till fångvården, nu 5,345,500 kronor, med ett belopp av 2,535,250 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 62—66 i statsrådsprotokollet.

För fångvården finnas från och med år 1922 uppförda två ordinarie anslag, båda av förslagsanslags natur, nämligen ett under rubriken fångvården och ett till bestridande av kostnaderna för en under fångvården upptagen övergångsstat. Vad angår det förstnämnda anslaget, fördelas detta på en avlöningsstat och en omkostnadsstat. Den förra upptager avlöningar till befattningshavare i fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten. Under den senare inrymmes endast en post, nämligen ett anslag under titel »övriga kostnader för fångvård». Med detta anslag avses att bestrida utgifter för fångarnas bespisning och beklädnad, underhåll av de till fångvården hörande byggnader, bränsle och belysning, fångtransporter o. d. Av det under rubriken fångvården upptagna anslaget 5,345,500 kronor belöpa sig 2,895,500 kronor på avlöningsstaten och 2,450,000 kronor på omkostnadsstaten.

I fråga om avlöningsanslaget har någon ändring av Kungl. Maj:t icke ifrågasatts, och har detsamma sålunda för första halvåret 1923 beräknats till hälften av det för innevarande år beviljade beloppet eller 1,447,750 kronor.

Vad däremot omkostnadsanslaget angår, har Kungl. Maj:t med hänsyn till nedgången i kostnaderna för bränsle, bespisning, beklädnad o. d. ansett detsamma kunna nedsättas, för helt år räknat, till 2,175,000 kronor. På första halvåret 1923 skulle alltså belöpa sig 1,087,500 kronor.

Utskottet har efter tagen kännedom om de beräkningar, som legat till grund för den för år 1922 fastställda omkostnadsstaten, ansett sig kunna förorda en nedsättning av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till 2,450,000 kronor och hemställer sålunda,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *fångvården*, nu 5,345,500 kronor, med ett belopp av 2,450,000 kronor.

44:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) får utskottet hemställa,

Övergångs-
stat.
[44.]

att riksdagen må upptaga ordinarie förslagsanslaget till *övergångsstat för fångvården*, nu 32,700 kronor, med halva beloppet eller 16,350 kronor.

45:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att till en extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag å 5,250 kronor.

Extra byrå-
direktör å
fångvårdssty-
relsens arbets-
kontor.
[45.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 66—67 i statsrådsprotokollet.

Till avlönande av en extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1922 ett anslag å 10,500 kronor. Det av Kungl. Maj:t för första halvåret 1923 för ändamålet äskade anslaget utgör sålunda hälften av det för innevarande år beviljade.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till en *extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor* på extra stat för tiden den 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag å 5,250 kronor.

46:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att till fångvårdsstyrelsens disposition för understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

Understöd åt
verksamhet
till frigivna
fångars
skydd.
[46.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 67—70 i statsrådsprotokollet.

För understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd har fångvårdsstyrelsen sedan många år tillbaka haft att disponera över ränteavkastningen dels av fångvårdens s. k. besparingskassor, vilka uppkommit väsentligen på grund av äldre stadganden om att viss andel av inkomsten å fångarbetet skulle vid fängelserna besparas, dels ock av några fonder, som av enskilda donerats för att användas till frigivnas stöd eller andra med skyddsverksamheten sammanhängande ändamål. Därjämte har riksdagen under senare år till fångvårdsstyrelsens disposition för nu ifrågavarande ändamål anvisat visst anslag, som för åren 1913 och 1914 bestämts till 10,000 kronor, därefter till och med år 1919 till 16,000 kronor samt för år 1920 till 25,000 kronor. Jämväl för år 1921 hade anslag beviljats med sistnämnda belopp. Emellertid medgav 1921 års riksdag en förstärkning av samma anslag med 10,000 kronor, vadan under år 1921 för ändamålet stått till förfogande 35,000 kronor, med vilket belopp anslag utgår även för år 1922. De sålunda beviljade medlen hava enligt Kungl. Maj:ts förordnande tillförts »fångvårdens besparingskassa» för att förvaltas och användas i enlighet med det den 10 juni 1912 av Kungl. Maj:t för kassan fastställda reglemente.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till fångvårdsstyrelsens disposition för *understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd* å extra stat för tiden den 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

Statens upp-
fostringsan-
stalt å Bona
m. m.
[47.]

47:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till statens uppfostringsanstalt å Bona m. m. (punkt 47) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

48:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att till hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom till gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för anstaltens skötsel å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

Hyresersättning m. m. för uppfostringsanstalt för minderåriga kvinnliga förbrytare.
[48.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 74—82 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 60,000 kronor.

Då utskottet icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom till gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag till avlöning åt personal för anstaltens skötsel å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.*

49:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att till gottgörande av bespisning, beklädnad, läkar- och sjukvård åt minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande mottagits vid allmän uppfostringsanstalt, ävensom utrustning vid elevs utskrivning från anstalten m. m. på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag å 27,625 kronor.

Bespisning och beklädnad m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt för minderåriga kvinnliga förbrytare.
[49.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 83—84 i statsrådsprotokollet.

Förevarande anslag har för vart och ett av åren 1921 och 1922 varit bestämt till 56,000 kronor.

Med hänsyn till den minskning, som inträffat i pris för de utredningspersedlar, vilka elev plägar mottaga vid sin avgång från anstalten, har Kungl. Maj:t ansett en nedsättning av anslaget kunna ske med 750 kronor för helt år räknat eller för det halvår, varom nu är fråga, med 375 kronor.

Utskottet har funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *gottgörande av bespisning, beklädnad, läkar- och sjukvård åt minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande mottagits vid allmän uppfostringsanstalt, ävensom utrustning vid elevs utskrivning från anstalten m. m.* på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 bevilja ett förslagsanslag å 27,625 kronor.

Diverse.

Ålderstillägg. 50:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning [50.] (punkt 50) får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg*, nu 4,000 kronor, med halva beloppet eller 2,000 kronor.

Extra lönetillägg. 51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 januari 1922 angivna grunder, av extra lönetillägg för tiden den 1 januari—30 juni 1923 åt vissa tjänstemän och betjänte i ämbetsverk under justitiedepartementet å extra stat för nämnda tid anvisa ett förslagsanslag av 500 kronor. [51.]

För ifrågavarande ändamål har för år 1922 anvisats ett förslagsanslag av 2,500 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer alltså,

att riksdagen må för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 januari 1922 angivna grunder, av *extra lönetillägg för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 åt vissa tjänstemän och betjänte i ämbetsverk under justitiedepartementet* å extra stat för nämnda tid anvisa ett förslagsanslag av 500 kronor.

52:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 52) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 85—86) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Rese- och
traktaments-
penningar.*
[52.]

att riksdagen må upptaga det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 90,000 kronor, med 40,000 kronor.

53:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att upptaga det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 200,000 kronor, med ett belopp av 125,000 kronor.

*Skrivmate-
rialier och
expenser
m. m.*
[53.]

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet, med hänsyn till det avsevärda priset till de förnödenheter, som avses att genom anslaget bekostas, funnit sig icke kunna tillstyrka någon förhöjning av detsamma, utan får utskottet förorda, att anslaget upptages med hälften av för innevarande år beviljat belopp eller 100,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 200,000 kronor, med halva beloppet eller 100,000 kronor.

54:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att upptaga det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till Svensk författningssamling, nu 175,000 kronor, med ett belopp av 100,000 kronor. I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 87—89 i åberopade statsrådsprotokollet.

*Svensk författ-
ningssamling.*
[54.]

Med hänsyn till de skäl, som till stöd för förevarande framställning anförts, har utskottet ansett sig icke böra motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må upptaga det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *Svensk författningssamling*, nu 175,000 kronor, med ett belopp av 100,000 kronor.

Trycknings-
kostnader.
[55.]

55:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 55) får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av *tryckningskostnader*, som icke skola av andra medel gäldas, nu 50,035 kronor, med ett belopp av 25,037 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Fastighetsre-
gister i
städer och
vissa andra
samhällen.
[56.]

56:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 92—93) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må av det för bestridande av de på staten belöpande kostnaderna för *första uppläggande av fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen* av 1917 års riksdag beviljade anslag å 750,000 kronor, på extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 25,000 kronor.

Den inter-
nationella
byrån i Bern.
[57.]

57:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att höja det ordinarie förslagsanslaget till gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för den internationella byrån i Bern, nu utgörande 2,000 kronor, med 2,000 kronor, till 4,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 93—97 i statsrådsprotokollet.

Alltsedan den 1 augusti 1904 har Sverige varit anslutet till den år 1886 upprättade internationella unionen för skydd av litterära och artistiska arbeten. Unionens ändamål är i främsta rummet att bereda författare eller konstnär från ett till unionen hörande land skydd för hans arbeten inom övriga anslutna länder, så att arbetena icke må där olovligen utgivnas eller efterbildas.

Av unionen har såsom särskilt organ för dess verksamhet upprättats en byrå (Bureau de l'union internationale pour la protection des œuvres littéraires et artistiques) med säte i Bern. Denna byrå står under överinseende av schweiziska regeringen, som beslutar rörande densammas organisation. Byråns uppgift är att insamla, ordna och offentliggöra upplysningar av alla slag, som hava avseende å skydd för författares

och konstnärers rättigheter till deras verk, varjämte den verkställer utredningar rörande ämnen av intresse för unionen. Vidare tillhandagår byrån unionens medlemmar med specialupplysningar rörande frågor av förevarande slag. Byrån skall utgiva en periodisk skrift avhandlande dess verksamhet.

Jämlikt art. 23 och 24 i den reviderade Bernerkonventionen rörande skydd för litterära och artistiska arbeten, dagtecknad Berlin den 13 november 1908, skola utgifterna för nämnda byrå bestridas gemensamt av de unionen tillhörande staterna, dock att utgifterna icke må överskrida 60,000 francs för år, vilket belopp varit upptaget såsom maximisumma alltsedan byråns tillkomst. Denna summa kan emellertid efter behov ökas efter beslut av den i konventionen omförmälda, av ombud från berörda stater bestående konferens, vilken i viss ordning kan sammankallas för dryftande av unionens angelägenheter. För bestämmande av varje lands bidrag till de årliga omkostnaderna äro de kontraherande staterna indelade i sex klasser, av vilka var och en lämnar bidrag i förhållande till ett visst antal enheter. Sverige tillhör tredje klassen och antalet enheter för denna är 15.

Alltsedan år 1908, för vilket år särskilt anslag första gången beviljades för bestridande av Sveriges andel i omkostnaderna för byrån, har sagda anslag, som har förslagsanslags natur, utgått med 2,000 kronor. Den summa, som av detta anslag pläгат utbetalas och vilken utgår i schweizer-francs, har under senare tid belöpt sig till något över 2,000 kronor för år.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, har Kungl. Maj:t den 4 november 1921 för Sveriges del godkänt en av den schweiziska regeringen gjord framställning om förhöjning av det till byråns förfogande stående maximibeloppet, 60,000 francs, till 100,000 francs, vilket godkännande för Sveriges vidkommande medför en ökning i kostnaderna för byrån å 2,000 kronor.

Ehuru det syntts utskottet, att frågan om höjande av berörda maximibelopp bort, innan den företogs till avgörande av Kungl. Maj:t, underställas riksdagens prövning, har utskottet dock funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna för den internationella byrån i Bern*, nu utgörande 2,000 kronor, med 2,000 kronor till 4,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

*Kommittéer
och utred-
ningar genom
sakkunniga.*

[58.]

58:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 58) och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 97—98) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslags-
anslaget till *kommittéer och utredningar genom sak-
kunniga*, nu 400,000 kronor, med halva beloppet eller
200,000 kronor.

*Extra ut-
gifter.*

[59.]

59:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom fram-
ställda förslag (punkt 59) hemställer utskottet,

att riksdagen må upptaga det under andra huvud-
titeln uppförda ordinarie reservationsanslaget till *extra
utgifter*, nu 12,000 kronor, med halva beloppet eller
6,000 kronor.

*Tillfällig löne-
förbättring
för viss per-
sonal.*

[60.]

60:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande dels tillfällig löne-
förbättring under första halvåret 1923 åt vissa civila befattningshavare
(punkt 60), dels ock dyrtidstillägg under samma halvår åt befattnings-
havare i statens tjänst (punkt 61) kommer utskottet att framdeles under
riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riks-
dagen

*Dyrtid-tillägg
åt befattnings-
havare i
statens tjänst.*

[61.]

anmäla.

Stockholm den 3 februari 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *C. J. G. Swartz*,
N. A. Nilsson, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm*, *C. P. V. Nilsson*, *O. U. B. Olsson*,
J. L. Widell, *C. G. Ekman*, *J. Nilsson* i Malmö och *O. Bergqvist* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *J. B. Eriksson* i Grängesberg,
A. Wiklund, *K. V. Rydén*, *J. Jönsson* i Revinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i
Norup, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Nilsson* i Örebro, *S. E. J. Lübeck*, *A. Å. Törnkvist* i Karls-
krona och *J. D. Norman*.

Reservationer:

Vid *punkt 9* (strafflagskommissionen) av herr *J. L. Widell*, som med instämmande av herrar *S. H. Kvarnzelius* och *C. J. G. Swartz* ansett, att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»Innan en ny strafflagskommission tillsättes, synes det utskottet önskligt, att den så kallade 1916 års strafflagskommission beredes tid att avgiva sitt väntade betänkande och sålunda avsluta sitt arbete. Av denna anledning har utskottet ansett sig böra avstyrka vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit.»

Vid *punkten 58* (kommittéer och utredningar genom sakkunniga) av herr *J. D. Norman*.

Verkliga utgifter.

II. Andra huvudtiteln. Justitiedepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.					
1	Statsministern, lönefyllnad			3,000	
2	Statsråden utan departement, 3 à 12,000 kronor			36,000	
3	Departementschefen			12,000	
4	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>			80,500	
5	Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande; <i>förslagsanslag</i>			7,000	
6	Handskreterare åt statsministern, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,000
	Säger för departementet			138,500	2,000
B. Lagberedningen m. m.					
1	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>				25,000
2	Processkommissionen, <i>reservationsanslag</i>				40,000
	Säger för lagberedningen m. m.				65,000
C. Justitiekanslersämbetet.					
1	Justitiekanslersexpeditionen, <i>förslagsanslag</i>			24,100	
D. Rättsskipningen.					
Högsta domstolen:					
1	Högsta domstolen, <i>förslagsanslag</i>			220,750	
2	Extra expeditionsvakt, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,182
3	Regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i>			66,250	
Nedre justitierevisionen:					
4	Nedre justitierevisionen, <i>förslagsanslag</i>	220,500			
5	Övergångsstat	3,700			

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
6	Ytterligare arbetskrafter, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		32,080		
7	Extra expeditionsvakt, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,182	224,200	33,262
Svea hovrätt:					
8	Hovrätten, <i>förslagsanslag</i>	418,250			
9	Justitiestat under hovrätten	194,944			
10	Extra division, <i>förslagsanslag</i> , högst		24,750		
11	Extra ledamot, <i>förslagsanslag</i> , högst		4,770		
12	Extra notarie å krigshovrättsavdelningen, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,024		
13	Extra expeditionsvakt, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,182	613,194	33,726
Göta hovrätt:					
14	Hovrätten, <i>förslagsanslag</i>	205,600			
15	Justitiestat under hovrätten	142,257			
16	Extra division, <i>förslagsanslag</i> , högst		23,850		
17	Personligt avlöningstillägg åt kontorsbiträdet J. M. Håkansson, <i>förslagsanslag</i> , högst		200	347,857	24,050
Hovrätten över Skåne och Blekinge:					
18	Hovrätten, <i>förslagsanslag</i>	108,000			
19	Justitiestat under hovrätten	54,457			
20	Extra division, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,110	162,457	25,110
Krigsrätterna:					
21	Civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna, <i>förslagsanslag</i> , högst		73,200		
22	Å äldre stat kvarstående auditör	2,000			
23	Civil personal vid särskilda krigsrätter, <i>förslagsanslag</i>	12,500		14,500	73,200
24	Bidrag till domsagornas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>				220,000
25	Partiell löneförbättring för härads hövdingarna m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				115,000
26	Vattendomstolarna, <i>förslagsanslag</i> , högst				90,000
27	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>			187,500	
28	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i> ..				7,500
29	Rättshjälp m. m. åt vissa nyttjanderättshavare, <i>förslagsanslag</i>				2,500
30	Understöd till offentliga rättshjälpsanstalter, <i>förslagsanslag</i>				75,000
31	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>			8,100	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
32	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, <i>förslagsanslag</i>			13,450	
	Säger för rättsskipningen			1,858,258	700,530
E. Fångvården.					
	Fångvården:				
1	Fångvården, <i>förslagsanslag</i>	2,450,000			
2	Övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	16,350			
3	Extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor, <i>förslagsanslag</i>		5,250	2,466,350	5,250
4	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, <i>reservationsanslag</i>				17,500
	Säger för fångvården			2,466,350	22,750
F. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.					
	Minderåriga manliga förbrytare:				
1	Statens uppfostringsanstalt å Bona			* 187,500	
2	Provisorisk förläggning till statens uppfostringsanstalt å Bona av statens uppfostringsanstalt å Vennigarn, <i>förslagsanslag</i> , högst				* 30,000
	Minderåriga kvinnliga förbrytare:				
3	Hyra m. m. för uppfostringsanstalt, <i>förslagsanslag</i> , högst		30,000		
4	Bespisning och beklädnad m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		27,625		57,625
	Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare			187,500	87,625
G. Diverse.					
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			2,000	
2	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				500
3	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..			40,000	
4	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			100,000	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5 Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>			100,000	
6 Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			25,037	
7 Fastighetsregister i städer och vissa andra sam- hällen, <i>reservationsanslag</i>				25,000
8 Internationella byrån i Bern, <i>förslagsanslag</i>			4,000	
9 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			200,000	
10 Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			6,000	
11 Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>				* 39,000
12 Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>				* 1,450,000
Säger för diverse			477,037	1,514,500
Summa			5,151,745	2,392,405

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

